

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

2 април 2009 година *

По дело C-260/07

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Audiencia Provincial de Barcelona (Испания) с акт от 13 декември 2006 г., постъпил в Съда на 31 май 2007 г., в рамките на производство по дело

Pedro IV Servicios SL

срещу

Total España SA,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н А. Rosas, председател на състав, г-н J. Клуčka, г-н U. Lõhmus (докладчик), г-жа P. Lindh и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

* Език на производството: испански.

генерален адвокат: г-н Р. Mengozzi,
секретар: г-жа М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 26 юни 2008 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Pedro IV Servicios SL, от адв. А. Hernández Pardo, адв. М. Gaitán Luján и адв. I. Sobrepera Millet, abogados,

- за Total España SA, от адв. J. A. de Velasco Esteban, адв. С. Fernández Vicién и адв. I. Moreno-Tapia Rivas, abogados,

- за испанското правителство, от г-н М. Muñoz Pérez, в качеството на представител,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н V. Di Bucci и E. Gippini Fournier, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 4 септември 2008 г.,

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 81 ЕО, на членове 11 и 12 от Регламент (ЕИО) № 1984/83 на Комисията от 22 юни 1983 година за прилагането на член [81], параграф 3 от Договора към категории споразумения за изключително закупуване (ОВ L 173, стр. 5 и поправка, ОВ L 79, 1984 г., стр. 38), изменен с Регламент (ЕО) № 1582/97 на Комисията от 30 юли 1997 година (ОВ L 214, стр. 27, наричан по-нататък „Регламент № 1984/83“), както и на член 4, буква а) и член 5, буква а) от Регламент (ЕО) № 2790/1999 на Комисията от 22 декември 1999 година за прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите вертикални споразумения и съгласувани практики (ОВ L 336, стр. 21; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 66).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Pedro IV Servicios SL (наричано по-нататък „Pedro IV“) и Total España SA (наричано по-нататък „Total“) по повод на искане на Pedro IV за разваляне на сложното договорно правоотношение между тези две дружества с довода, че това правоотношение съдържа клаузи, които ограничават конкуренцията.

Общностна правна уредба

Регламент № 1984/83

- 3 Регламент № 1984/83 е изключвал от приложното поле на член 81, параграф 1 ЕО някои категории споразумения за изключително закупуване и съгласувани

практики, които поначало отговаряли на предвидените в параграф 3 от посочения член условия, с довода, че по принцип тези споразумения или практики водели до подобряване на дистрибуцията на стоките.

4 Съгласно осмо и тринадесето съображение от Регламент № 1984/83:

„(8) Доколкото с настоящия регламент трябва да бъдат определени задълженията, ограничаващи конкуренцията, които могат да бъдат включени в споразумение за изключително закупуване; доколкото с другите допустими съгласно настоящия регламент ограничения на конкуренцията, допълващи задължението за изключително закупуване, се прави ясно разделение на функциите между страните, като се задължава дистрибуторът да съсредоточи усилията си върху продажбите на договорните стоки; доколкото, при условие че са договорени само за срока на действие на споразумението, те обикновено са необходими, за да бъде постигнато търсеното чрез изключително закупуване по-добро разпространение на стоки; доколкото с настоящия регламент не могат да бъдат освободени други ограничителни задължения, и в частност такива, с които се ограничава изборът на клиенти от дистрибутора или свободата на последния да определя своите цени и условия на продажба;

[...]

(13) Доколкото [договорите за зареждане на бензиностанции] като общо правило се отличават с това, че от една страна, доставчикът предоставя на дистрибутора специални икономически и финансови предимства, като оказва принос за неговото финансиране, дава му или осигурява за него заеми при благоприятни условия, предоставя му терен или помещения, необходими за стопанисването [...] на бензиностанцията, снабдява го със съоръжения и оборудване или предприема други инвестиции в негова полза, и че от друга страна, дистрибуторът поема дългосрочно задължение за изключително закупуване, което в повечето случаи е придружено със забрана да се търгува с конкурентни изделия.“ [неофициален превод]

5 Конкретните приложими разпоредби относно споразуменията за бензиностанции са били предвидени в членове 10—13 от Регламент № 1984/83.

6 Съгласно член 10 от този регламент:

„В съответствие с член [81], параграф 3 от Договора и с условията, предвидени в членове 11—13 от настоящия регламент, член [81], параграф 1 от Договора се обявява за неприложим към споразумения, по които страни са само две предприятия и с които едната страна (дистрибутор) се споразумява с другата (доставчик), в замяна на предоставени специални икономически или финансови предимства, да купува само от доставчика, или от свързано с него предприятие, или от друго предприятие, на което доставчикът е поверил дистрибуцията на своите стоки, някои определени в споразумението моторни и други горива на петролна основа с цел препродажба в бензиностанция, посочена в споразумението.“ [неофициален превод]

7 Член 11 от посочения регламент е гласял:

„Като се изключи задължението, указано в член 10, на дистрибутора не може да бъде налагано друго ограничение на конкуренцията освен:

а) задължението да не продава в бензиностанцията, посочена в споразумението, моторни и други горива, доставяни от други предприятия;

- б) задължението да не използва в бензиностанцията, посочена в споразумението, смазки и свързаните с тях изделия на петролна основа, предлагани от трети предприятия, ако доставчикът или свързано с него предприятие са осигурили на дистрибутора или са финансирали снабдяването му с оборудване за смяна на масла или други съоръжения за смазване на моторни превозни средства;

- в) задължението да рекламира във или извън бензиностанцията, посочена в споразумението, стоки, доставяни от трети предприятия, само в съответствие с дела на тези стоки в общия реализиран от бензиностанцията оборот;

- г) задължението техническото обслужване на оборудването, притежавано от доставчика или свързано с него предприятие, да бъде извършвано от доставчика или от предприятие, посочено от него.“ [неофициален превод]

8 Член 12 от Регламент № 1984/83 е предвиждал:

„1. Член 10 не намира приложение, когато:

[...]

- в) споразумението е сключено за неопределен срок или за повече от десет години;

[...]

2. Независимо от разпоредбите на параграф 1, точка в), когато споразумението се отнася до бензиностанция, която доставчикът е отдал под наем на дистрибутора или която дистрибуторът заема на друго основание с неговото правно или фактическо съгласие, на дистрибутора могат да бъдат налагани указанията в настоящия раздел задължения за изключително закупуване и забраната за търговия с конкурентни изделия за целия период, през който същият реално стопанисва бензиностанцията“. [неофициален превод]

- 9 Сроктът на действие на Регламент № 1984/83 изтича на 31 декември 1999 г. На 1 януари 2000 г. влиза в сила Регламент (ЕО) № 2790/1999, с който приложението на предвиденото по-специално в Регламент № 1984/83 освобождаване е продължено до 31 май 2000 г.

Регламент № 2790/1999

- 10 Съгласно член 2, параграф 1 от Регламент № 2790/1999:

„В съответствие с член 81, параграф 1 [да се чете: параграф 3] от Договора и съгласно разпоредбите на настоящия регламент е постановено, че член 81, параграф 1 няма да се прилага към споразумения или съгласувани практики, сключени между две или повече предприятия, всяко от които функционира, за целите на споразумението, на различно ниво от производствената верига или от дистрибуторската мрежа, и съгласно условията, при които страните могат да купуват, продават или препродават определени стоки или услуги („вертикални споразумения“).

Това изключение [Другаде в текста: освобождаване] се прилага доколкото такива споразумения съдържат ограничения за конкуренцията, попадащи в приложното поле на член 81, параграф 1 („вертикални ограничения“).

11 Член 3, параграф 1 от Регламент № 2790/1999 гласи:

„Съгласно параграф 2 от настоящия член изключението, предвидено в член 2, се прилага, при условие че пазарният дял, притежаван от доставчика, не надвишава 30 % от релевантния [Другаде в текста: съответния] пазар, на който той продава договорните стоки или услуги.“

12 Член 4, буква а) от Регламент № 2790/1999 предвижда, че изключението от установената в член 81, параграф 1 от Договора забрана не се прилага към вертикални споразумения, които пряко или косвено, независимо от или в комбинация с други фактори, под контрола на страните, имат за предмет:

„ограничаването на способността на купувача да определя продажната си цена, без това да нарушава възможността на доставчика да налага максимална продажна цена или да препоръчва продажна цена, при условие че не достигат до фиксирана или минимална продажна цена в резултат на натиск или по подбуди, предложени от някоя от страните“.

13 Според член 5 от същия регламент:

„Изключението, предвидено в член 2, не се прилага към никое от следващите задължения, съдържащи се във вертикалните споразумения:

- а) всяко пряко или косвено задължение за въздържане от конкуренция, продължителността на което е неограничена или надхвърля пет години. Задължение за въздържане от конкуренция, което може мълчаливо да бъде подновено след петгодишен период, трябва да се счита за сключено за неопределен срок. Срокът от пет години, обаче, не се прилага, когато договорните стоки или услуги се продават от купувача на производствени обекти или терени, собственост на доставчика, или наети от доставчика от трети страни, който не е свързан [Другаде в текста: трети лица, които не са свързани] с купувача, при условие че продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не надвишава периода, през който производствените обекти и терени се заемат от купувача;

[...]“

14 Както беше уточнено в точка 9 от настоящото решение, по силата на член 12 от Регламент № 2790/1999 предвиденото по-специално в Регламент № 1984/83 освобождаване продължава да се прилага до 31 май 2000 г. Забраната, залегнала в член 81, параграф 1 ЕО, не се прилага през периода от 1 юни 2000 г. до 31 декември 2001 г. по отношение на споразуменията, вече влезли в сила на 31 май 2000 г., които не отговарят на условията за освобождаване, предвидени в Регламент № 2790/1999, но за сметка на това отговарят на условията, предвидени в Регламент № 1984/83.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 15 Pedro IV е оператор на бензиностанция в Испания. От акта за преюдициално запитване следва, че на 26 октомври 1989 г. това дружество е сключило четири договора с доставчика на петролни продукти Total.
- 16 Първият от тези договори предвижда учредяването в полза на Total на вещно право, наречено „право на строеж“, за срок от 20 години върху терен на Pedro IV. Този договор дава право на Total в срок от две години и половина да построи върху този терен бензиностанция, която ще стане негова собственост, след като заплати възнаграждение на Pedro IV. Размерът на това възнаграждение е определен като месечна фиксирана сума от 250 000 ESP (около 1500 EUR), платима за период от 20 години. В края на този двадесетгодишен период построената от Total бензиностанция става собственост на Pedro IV. Горепосоченият срок от 20 години започва да тече от пускането в експлоатация на бензиностанцията. По силата на посочения договор правото на строеж не може да бъде прехвърлено без съгласието на собственика на терена.
- 17 Вторият от договорите е договор за отдаване под наем на бензиностанцията, която следва да бъде построена. Съгласно този договор Total прехвърля на Pedro IV владението и ползването на бензиностанцията за една година. Този срок обаче може да се поднови по инициатива на наемодателя за всеки следващ месец поотделно през цялата продължителност на договора за изключително снабдяване, който Total също се задължава да сключи с Pedro IV. При всички случаи срокът на договора за наем приключва в момента на изтичане на срока на отстъпеното на Total право на строеж. Месечният наем, който заплаща Pedro IV, възлиза на 600 000 ESP (около 3600 EUR).
- 18 С третия от тези договори, също сключен за срок от 20 години, е поето задължение за изключително снабдяване с горива, по силата на което от момента, в който бензиностанцията му бъде предоставена, Pedro IV се задължава да

я стопанисва, като се снабдява изключително от Total и като използва неговите имидж, цветове, марка, както и неговото лого. Съгласно този договор снабдяването се осъществява под формата на окончателна продажба, при която дистрибуторът придобива собствеността на горивото от момента, в който доставчикът го предоставя на негово разположение в бензиностанцията, като поема задължение да го препродава за своя сметка и на свой риск. Като насрещна престация на задължението за изключително снабдяване Total трябва да плаща на Pedro IV месечна сума в размер на 350 000 ESP (около 2100 EUR).

- 19 Освен това, по силата на същия този договор Total поема задължение да съобщава на Pedro IV препоръчителните продажни цени за потребителите и да гарантира тяхната конкурентоспособност в зависимост от добросъвестно предложените цени от другите конкуренти в региона. Total поема задължение и да определи цените на предоставяното на дистрибутора моторно гориво при най-изгодните условия, договоряни с останалите бензиностанции, които могат да бъдат изградени в Барселона, при това без тази цена в никой случай да надвишава средната фиксирана цена на други значими доставчици на пазара в Барселона.
- 20 Страните по главното производство се договарят и да прихванат сумите, които трябва взаимно да си заплатят на основание трите гореспоменати договора. В резултат от това сумите, които двете страни си дължат по договорите, се компенсират изцяло, като никоя страна не е длъжна да заплаща каквото и да било на другата.
- 21 На последно място, с четвъртия договор Total предоставя ипотечен заем в размер на 30 000 000 ESP (около 180 300 евро) на Pedro IV, като последното дружество учредява като гаранция ипотека върху терена си за срок от 20 години, при условие че бензиностанцията бъде построена.

- 22 От акта за преюдициално запитване следва, че след сключване на тези четири договора бензиностанцията действително е била построена върху терена на Pedro IV и снабдявана изключително от Total през следващите дванадесет години.
- 23 На 6 декември 2004 г. Pedro IV подава иск пред Juzgado de lo Mercantil № 3 на Барселона за разваляне на правоотношението, съставено от четирите гореописани договора, с довода, че от една страна, те съдържали клаузи, които ограничават сериозно конкуренцията, тоест по-конкретно продължителност, надхвърляща максимално допустимата от общностното право за споразумения за изключително снабдяване. От друга страна, третият договор предвиждал непряко определяне на цената при препродажба, въпреки че подобна практика е забранена от разпоредбите на член 81 ЕО. Освен това Pedro IV иска възстановяване на платеното по насрещните престации на страните след приспадане на вече погасените суми.
- 24 Тъй като посоченият иск е отхвърлен изцяло с Решение от 7 декември 2005 г., Pedro IV подава въззивна жалба пред запитващата юрисдикция.
- 25 При тези условия Audiencia Provincial de Barcelona решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) При условие че член 12, параграф 2 от [Регламент № 1984/83] предвижда, че „независимо от разпоредбите на параграф 1, точка в), когато споразумението се отнася до бензиностанция, която доставчикът е отдал под наем на дистрибутора или която дистрибуторът заема на друго основание с неговото

правно или фактическо съгласие, на дистрибутора могат да бъдат налагани указанията в настоящия раздел задължения за изключително закупуване и забраната за търговия с конкурентни изделия за целия период, през който същият реално стопанисва бензиностанцията“ [неофициален превод], трябва ли тази разпоредба да се тълкува в смисъл, че се отнася до хипотезата, в която доставчикът е първоначален собственик на терена и на съоръженията или напротив позоваването на отдаването под наем на бензиностанцията се отнася до хипотезата, в която правото на собственост на доставчика е само върху бензиностанцията, като по този начин той може да я отдава под наем на собственика на земята, без да е длъжен да се съобразява с ограниченията във времето, които регламентът налага относно споразуменията за изключително снабдяване?

- 2) Ако в конкретния случай е приложим [Регламент №2790/1999], трябва ли член 5 от него, съгласно който освобождаването не се прилага, ако споразумението за изключително закупуване е за срок, по-дълъг от пет години, макар и „срокът от пет години, обаче, [няма да] се прилага, когато договорните стоки или услуги се продават от купувача на производствени обекти или терени, собственост на доставчика, или наети от доставчика от трети страни, които не е свързан с купувача, при условие че продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не надвишава периода, през който производствените обекти и терени се заемат от купувача“, да се тълкува в смисъл, че когато става дума за отдаване под наем, се има предвид хипотезата, в която доставчикът е и първоначален собственик на терена и на съоръженията, или напротив, позоваването на отдаването под наем на бензиностанцията се отнася до хипотезата, в която правото на собственост на доставчика е само върху бензиностанцията, като по този начин той може да я отдава под наем на собственика на земята, без да е длъжен да се съобразява с ограниченията във времето, които регламентът налага относно споразуменията за изключително снабдяване?
- 3) След като член 81, параграф 1, буква а) ЕО забранява споразуменията, които имат за предмет косвено определяне на покупни или продажни цени и след като осмото съображение от [Регламент № 1984/83] уточнява, че „с настоящия регламент не могат да бъдат освободени други ограничителни задължения, и в частност такива, с които се ограничават изборът на клиенти от дистрибутора или свободата на последния да определя своите цени и условия на продажба“ [неофициален превод], без да се посочват споразуменията, определящи препродажните цени сред останалите позволени ограничения на конкуренцията, които член 11 от посочения регламент допуска, следва ли тези две разпоредби да се тълкуват в смисъл, че те обхващат всяка клауза, ограничаваша свободата на дистрибутора да

определя продажните цени за потребителите, като например клауза, позволяваща на доставчика да определи търговската надценка на оператора на бензиностанцията посредством определяне на цената на горивото, което му доставя при най-благоприятните условия, договорени с други бензиностанции, които могат да се установят в Барселона, без тази цена в никакъв случай да може да надвишава средната цена, определена от други значими доставчици на пазара, към която се добавя считаната за подходяща минимална надценка, като по този начин се определя [продажната цена за потребителите], която доставчикът не налага изрично, а препоръчва?

- 4) След като член 81, параграф 1, буква а) ЕО забранява споразуменията, които имат за предмет косвено определяне на покупни или продажни цени и след като член 4, буква а) от [Регламент №2790/1999] включва сред особено тежките ограничения на конкуренцията споразуменията, които налагат препродажни цени, трябва ли тези разпоредби да се тълкуват в смисъл, че те обхващат всяка клауза, ограничаваща свободата на дистрибутора да определя крайните цени за потребителите, като например клауза, позволяваща на доставчика да определи търговската надценка на оператора на бензиностанцията посредством определяне на цената на горивото, което му доставя при най-благоприятните условия, договорени с други бензиностанции, които могат да се установят в Барселона, без тази цена в никакъв случай да може да надвишава средната цена, определена от други значими доставчици на пазара, към която се добавя считаната за подходяща минимална надценка, като по този начин се определя [продажната цена за потребителите], която доставчикът не налага изрично, а препоръчва?“

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 26 Total приканва Съда да обяви преюдициалното запитване за недопустимо поради различни съображения. На първо място, запитващата юрисдикция пропуснала да предостави на Съда съществена информация относно спора по главното производство, което не позволява на Съда да придобие точна и вярна представа за фактическия и правен контекст на делото, по което трябва да се произнесе. На второ място, преюдициалното запитване не било обосновано, тъй като отговорите на поставените въпроси следвали ясно както от общността

съдебна практика, така и от испанската съдебна практика. На последно място, поставените въпроси били ирелевантни за решаването на спора по главното производство.

- 27 Испанското правителство също изразява съмнения относно частичната допустимост на преюдициалното запитване, като поддържа, че регламенти № 1984/83 и № 2790/1999 не могли да се прилагат едновременно. Поради това въпросите, които се отнасяли по-специално до тълкуването на Регламент № 1984/83, а именно първият и третият въпрос, имали изцяло хипотетичен характер и трябвало да бъдат обявени за недопустими.
- 28 В това отношение следва да се напомни, че в рамките на предвиденото от член 234 ЕО сътрудничество между Съда и националните юрисдикции само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на висящото дело — както необходимостта от преюдициално заключение, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда (Решение от 7 януари 2003 г. по дело ВІАО, C-306/99, Recueil, стр. I-1, точка 88, както и Решение от 14 декември 2006 г. по дело Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Recueil, стр. I-11987, наричано по-нататък „Решение по дело СЕЕЕС“, точка 16 и цитираната съдебна практика).
- 29 Също съгласно постоянната съдебна практика необходимостта да се даде тълкуване на общностното право, което да е от полза за националния съд, изисква последният да определи фактическия и правен контекст, в който се вписват поставените от него въпроси или най-малко да обясни фактическите хипотези, на които те се основават (Решение от 9 септември 2004 г. по дело Carbonati Aruani, C-72/03, Recueil, стр. I-8027, точка 10, Решение от 17 февруари 2005 г. по дело Viacom Outdoor, C-134/03, Recueil, стр. I-1167, точка 22 и Решение по дело СЕЕЕС, посочено по-горе, точка 26).
- 30 В това отношение следва да се приеме за установено, че макар и наистина да е вярно, че актът за преюдициално запитване не съдържа особено релевантни сведения за разрешаване на спора по главното производство, също така е вярно,

че този акт позволява да се определят обхватът на преюдициалните въпроси и контекстът, в който те са поставени. Поради това въпреки тези непълноти Съдът разполага с достатъчно елементи, за да разтълкува разглежданите общностни норми и да даде полезен отговор на посочените въпроси. Впрочем във всички случаи съдържанието на становищата, представени пред Съда в рамките на настоящото дело, свидетелства за наличие на достатъчно информация относно фактическия и правен контекст, което би позволило на страните по главното производство и на другите заинтересовани страни, надлежно да вземат отношение по поставените въпроси.

- 31 Освен това не било възможно преюдициалното запитване да се приеме за недопустимо въз основа на обстоятелството, че отговорите на повдигнатите въпроси следвали, както твърди Total, от наличието на добре установена съдебна практика — както общностна, така и национална. Всъщност, дори да се предположи, че повдигнатите въпроси са по същество идентични с тези, които вече са били предмет на преюдициално запитване в подобно дело, това обстоятелство не е пречка по никакъв начин национална юрисдикция да постави на Съда преюдициален въпрос и не води до отпадане на компетентността на Съда да се произнесе по тези въпроси (вж. в този смисъл Решение от 6 октомври 1982 г. по дело *Cilfit* и др. 283/81, *Recueil*, стр. 3415, точки 13 и 15). В подобен случай обаче по силата на член 104, параграф 3 от неговия Процедурен правилник Съдът може след изслушване на генералния адвокат по всяко време да се произнесе с мотивирано определение, с което препраща към предходно съдебно решение или към съответната съдебна практика.
- 32 Освен това механизмът на преюдициалното запитване, въведен с член 234 ЕО, цели по-специално да се гарантира правилното прилагане и еднаквото тълкуване на общностното право във всички държави членки, както и да се предотврати установяването в която и да е държава членка на национална съдебна практика, която не е съгласувана с правилата на това право (вж. Решение от 15 септември 2005 г. по дело *Intermodal Transports*, C-495/03, *Recueil*, стр. I-8151, точка 38, и Решение от 12 юни 2008 г. по дело *Gourmet Classic*, C-458/06, *Сборник*, стр. I-4207, точка 32).
- 33 След като въпросите, поставени от националните юрисдикции, се отнасят до тълкуването на разпоредба от общностното право, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе, освен ако не е очевидно, че преюдициалното запитване всъщност цели да подтикне Съда да се произнесе въз основа на привиден спор или да

формулира консултативни становища по общи или хипотетични въпроси, че исканото тълкуване на общностното право няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора, или още когато Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (Решение по дело CEEES, посочено по-горе, точка 17 и цитираната съдебна практика).

34 Не е обаче такъв случаят в делото по главното производство. Всъщност достатъчно е да се установи, че от акта за преюдициално запитване ясно произтича, че отговорът на поставените от запитващата юрисдикция преюдициални въпроси ще ѝ бъде необходим, за да определи дали по отношение на разглежданото в главното производство договорно отношение е приложимо установеното с регламенти № 1984/83 и № 2790/1999 групово освобождаване.

35 В това отношение трябва да се отхвърли и доводът на Total, съгласно който преюдициалните въпроси са ирелевантни за разрешаване на спора по главното производство, тъй като за да може да се счита, че споразумение противоречи на правилата на конкуренцията, не е достатъчно да се докаже, че съдържащите се в него клаузи са несъвместими с регламент за групово освобождаване, а е необходимо също тези клаузи действително да нарушават разпоредбите на член 81 ЕО.

36 Макар несъмнено да е вярно, че регламентите за освобождаване се прилагат доколкото споразуменията съдържат ограничения на конкуренцията, попадащи под ударите на член 81, параграф 1 ЕО, това не променя факта, че често е по-практично най-напред да се провери дали тези регламенти следва да се приложат към дадено споразумение, за да се избегне — ако това е така, комплексен икономически и правен анализ за определяне дали са изпълнени условията за прилагане на член 81, параграф 1 ЕО. При всички случаи от съдебната практика, установена с горепосоченото Решение по дело Cifit и др., следва, че запитващата юрисдикция, чийто решения не могат да бъдат предмет на съдебно обжалване по вътрешното право и която трябва да приложи разпоредба на общностното право към спор, повдигнат пред нея, не е длъжна да запитва Съда относно тълкуването на тази разпоредба, ако разглежданият правен въпрос е разрешен в установена практика на Съда, независимо от естеството на производствата, по които е постановена тази съдебна практика, и дори да няма пълно съвпадане на спорните въпроси.

- 37 На последно място доводът на испанското правителство относно частичната допустимост на преюдициалното запитване заради хипотетичния характер на двата въпроса относно тълкуването на Регламент № 1984/83 също трябва да бъде отхвърлен.
- 38 Всъщност, дори да е безспорно, че действието на посочения регламент изтича на 31 декември 1999 г., това не променя факта, че предвиденото от него освобождаване продължава да се прилага до 31 май 2000 г. по силата на Регламент № 2790/1999. Освен това последният посочен регламент установява преходен период, който изтича на 31 декември 2001 г., в който посочената в член 81, параграф 1 ЕО забрана не се прилага към споразуменията, действащи към 31 май 2000 г. и отговарящи на условията за освобождаване, предвидени не от този последен регламент, а от Регламент № 1984/83. Следователно, тъй като спорните договори са сключени през 1989 г., а изпълнението им продължава до подаването на иск от Pedro IV през 2004 г., следва да се провери дали условията за освобождаване са били приложими по силата както на Регламент № 1984/83, така и на Регламент № 2790/1999, за да може евентуално националният съд да определи дали тези договори са били съобразени с правото в областта на конкуренцията през цялата продължителност на изпълнението им или са станали нищожни от определен момент нататък.
- 39 От това следва, че преюдициалното запитване е допустимо.

По първия и втория въпрос относно продължителността на изключителното снабдяване

- 40 С първите си два въпроса запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83, от една страна, и член 5, буква а) от Регламент № 2790/1999, от друга страна, трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че за целите на прилагането на режима на освобождаване те допускат споразумение за изключително снабдяване да надхвърля предвидените от тези регламенти времеви граници единствено в хипотезата, в която доставчикът е първоначален собственик както на терена, върху който е изградена бензино-станцията, така и на самата бензиностанция или е достатъчно доставчикът да има право на собственост само върху бензиностанцията, която той дава под наем на собственика на земята.

- 41 Тъй като текстът на двете разглеждани разпоредби не е един и същ, тези два регламента следва да се разгледат отделно.

По тълкуването на Регламент № 1984/83

- 42 Следва да се напомни, че Регламент № 1984/83 предвижда прилагане на член 81, параграф 3 ЕО към определени категории споразумения за изключително закупуване, които могат да попаднат под ударите на забраната на параграф 1 от същия член, сключени между две предприятия с цел препродажба на петролни продукти в бензиностанции.
- 43 Освен посочените в членове 10 и 11 от този регламент условия за прилагане на освобождаването член 12, параграф 1, буква в) от него сочи, че Регламент № 1984/83 не е приложим към споразумения относно бензиностанции, когато продължителността им е неопределена или надхвърля десет години. Член 12, параграф 2 от същия регламент обаче уточнява, че „[н]езависимо от разпоредбите на параграф 1, точка в), когато споразумението се отнася до бензиностанция, която доставчикът е отдал под наем на дистрибутора или която дистрибуторът заема на друго основание с неговото правно или фактическо съгласие, на дистрибутора могат да бъдат налагани указания [в разпоредбите, приложими към споразуменията за бензиностанции] задължения за изключително закупуване и забраната за търговия с конкурентни изделия за целия период, през който същият реално стопанисва бензиностанцията.“ [неофициален превод]
- 44 Така от текста на член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 следва, че прилагането на този регламент е възможно, когато става въпрос за споразумение относно бензиностанция с период на изпълнение повече от десет години, при

условие че доставчикът е дал под наем на дистрибутора бензиностанцията или му е предоставил фактически или юридически нейното ползване.

- 45 Pedro IV и Комисията на Европейските общности обаче са на мнение, че ползването на дерогационния режим, предвиден в посочената разпоредба, трябва да е подчинено на двойното условие доставчикът да е собственик както на бензиностанцията, така и на терена, върху който тя е построена.
- 46 Pedro IV обяснява становището си, като напомня, от една страна, съдебната практика, според която регламентите за групово освобождаване трябва да бъдат тълкувани стеснително, за да се избегне разпространето на техните последици върху споразуменията или положенията, които те не са предназначени да обхващат (вж. в този смисъл Решение от 24 октомври 1995 г. по дело Bayerische Motorenwerke, C-70/93, Recueil, стр. I-3439, точка 28 и Решение от 28 април 1998 г. по дело Javico, C-306/96, Recueil, стр. I-1983, точка 32).
- 47 От друга страна, това дружество счита, че предоставените му от Total предимства, а именно — предоставянето на бензиностанцията и отпускането на заем при благоприятни условия, спадат към предвидените в член 10 и член 12, параграф 1, буква в) от Регламент № 1984/83 хипотези, поради което споразумението за изключително закупуване и за недопускане на конкуренция може да има максимална продължителност десет години. Сключването на различни взаимно свързани договори между доставчик и дистрибутор, в резултат на които се затваря достъпът до пазара, имало за цел по изкуствен начин да се разшири приложението на член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 към хипотези, които не могат да бъдат приравнени на предвидената в него хипотеза.
- 48 Според Комисията обвързването на дистрибутора за неограничено изключително закупуване, предвидено в рамките на споразуменията за недопускане на конкуренция или за изключително закупуване, е обосновано с насрещни задължения на доставчика, които са не само „специални“, но и „абсолютни“, в смисъл че дистрибуторът започва да извършва дейност без никакво плащане или инвестиране от негова страна. Положение, при което или теренът, или

помещенията принадлежат на дистрибутора, било трудно съвместимо с предвидения в член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 дерогационен режим.

- 49 Комисията изтъква освен това, че с оглед на наличието на приемственост между Регламенти № 1984/83 и № 2790/1999, те трябва бъдат тълкувани еднакво, макар и да са формулирани по различен начин и последният регламент изрично да уточнява, че предвиденото в него освобождаване се прилага само ако доставчикът е собственик както на терена, така и на помещенията, от които договорените стоки или услуги се продават от дистрибутора.
- 50 Подобни доводи не могат да бъдат възприети.
- 51 Макар да е вярно, че дерогационните разпоредби на даден регламент за групово освобождаване не могат да бъдат предмет на разширително тълкуване, това не променя факта, че разглежданите разпоредби са формулирани по ясен и недвусмислен начин.
- 52 Всъщност двойното условие, което според Pedro IV и Комисията следва от Регламент № 1984/83, изискващо доставчикът да притежава собствеността както на бензиностанцията, така и на терена, върху който е изградена, не е посочено нито в самия текст на този регламент, нито в уводната му част.
- 53 В тринадесетото съображение от посочения регламент сред икономическите и финансови предимства, предоставяни от доставчика на дистрибутора, е посочено и предоставянето на терен или на помещения за експлоатация на бензиностанция, а не предоставянето на двете. При всички случаи, тъй като в член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 е спомената само хипотезата, в която доставчикът е предоставил под наем бензиностанцията на дистрибутора,

или му е предоставил фактически или юридически нейното ползване, Съдът не може да ограничава обхвата на тази разпоредба като добавя допълнително условие, каквото не е включено в нея.

54 По отношение на посочените в член 10 от Регламент № 1984/83 специални икономически и финансови предимства, от Решение от 11 септември 2008 г. по дело CERSA (C-279/06, Сборник, стр. I-6681, точка 54) следва, че тези предимства трябва да бъдат не само съществени, за да обосноват изключително снабдяване с продължителност от десет години, а и трябва да бъдат в състояние да доведат до подобряване на дистрибуцията, да улесняват инсталирането или модернизацията на бензиностанцията и да снижават разходите за дистрибуция.

55 Следва да се приеме за установено, че предвиденото в член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 предимство има особено значение в това отношение, тъй като улеснява значително достъпа на дистрибутора до дистрибуторската мрежа, като минимизира разходите му за инсталиране и дистрибуция. Нито текстът на този регламент обаче, нито целта или структурата му позволяват да се приеме за установено, както твърди Комисията, че прилагането на посочения член 12, параграф 2 зависи от допълнително условие, а именно дистрибуторът да е освободен от всякакво задължение за плащане или за осъществяване на инвестиция във връзка с неговата икономическа дейност като оператор на бензиностанцията.

56 Следва да се отхвърли и доводът на Комисията, според който изрично предвиденото в член 5, буква а) от Регламент № 2790/1999 двойно условие, е съществувало отпреди в духа на член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83.

57 Всъщност изглежда, че Регламент № 1984/83 имал самостоятелно приложно поле, по-тясно в сравнение с това на Регламент № 2790/1999, тъй като предвиждал особени разпоредби, приложими към споразуменията относно бензиностанции. Следователно условията за прилагане на член 81, параграф 3 ЕО

към тази категория споразумения по силата на Регламент № 1984/83 са били различни от предвидените в Регламент № 2790/1999 както по отношение на максималната продължителност на изключителното снабдяване, така и по отношение на пазарната мощ на въпросните предприятия.

58 По-нататък от отговора на Комисията на поставения от Съда писмен въпрос също следва, че за изменението на дерогацията относно максималната продължителност на изключителното снабдяване съобразно Регламент № 2790/1999 е взето решение вследствие на обществено допитване, започнато на 24 септември 1999 г., и че в първоначалната си редакция проектът на посочения регламент не е предвиждал двойно условие.

59 При тези обстоятелства прилагането на предложеното от Комисията двойно условие не е обосновано по никакъв начин.

60 С оглед на предходните съображения следва да се отговори на първия въпрос, че член 12, параграф 2 от Регламент № 1984/83 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че за целите на прилагането на предвидената в него дерогация тази разпоредба не изисква доставчикът да бъде собственик на терена, върху който е построил бензиностанцията, която отдава под наем на дистрибутора.

По тълкуването на Регламент № 2790/1999

61 Регламент № 2790/1999 предвижда условията, при които член 81, параграф 3 ЕО се прилага към категориите вертикални споразумения и съгласувани практики, без да съдържа конкретни разпоредби относно споразуменията за бензиностанции. Съгласно член 3, параграф 1 от посочения регламент предвиденото в него освобождаване се прилага, при условие че пазарният дял, притежаван от доставчика, не надвишава 30 % от съответния пазар, на който той продава договорните стоки или услуги.

- 62 В това отношение следва да се уточни, че преди да направи проучване въз основа на другите предвидени в този регламент условия, запитващата юрисдикция трябва да провери дали след влизане в сила на Регламент №2790/1999 пазарният дял на Total не е надвишавал от 30 % от съответния пазар предвид вероятното му участие, както посочват пред Съда Pedro IV и Комисията, в дружествения капитал на други доставчици на петролни продукти на същия пазар.
- 63 Член 5, буква а) от Регламент № 2790/1999 гласи, че ограничението до пет години на продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не се прилага, когато договорните стоки или услуги се продават от купувача на производствени обекти или терени, собственост на доставчика, или наети от доставчика от трети лица, които не са свързани с купувача, при условие че продължителността на задължението за въздържане от конкуренция не надвишава периода, през който производствените обекти и терени се заемат от купувача.
- 64 От текста на последната посочена разпоредба следва, че прилагането на предвидената в нея дерогация е възможно при споразумения относно бензиностанции в два случая, а именно когато доставчикът е собственик както на бензиностанцията, която отдава под наем на дистрибутора, така и на терена, върху който тя е построена, и когато доставчикът отдава под наем терена и бензиностанцията на трети лица, несвързани с дистрибутора, които след това ги преотдават под наем на последния.
- 65 Както е посочено в точка 58 от настоящото решение, подобно изменение в условията за прилагане на дерогацията е прието вследствие на становищата, представени от заинтересованите страни по проекта на регламент за групово освобождаване, предмет на обществено допитване. Според Комисията то било мотивирано с борбата срещу практиките на злоупотреба, и по-специално с грижата да се избегне заобикалянето на определената в регламента максимална продължителност на клаузите за изключителност.
- 66 В случай като разглеждания в делото по главното производство изглежда условията за прилагане на член 5, буква а) от Регламент № 2790/1999 не са изпълнени. Запитващата юрисдикция обаче трябва да разгледа довода на Total,

съгласно който правото на строеж му предоставя не само собствеността върху бензиностанцията, а и тази върху терена, на който тя е построена. Тъй като понятието за „право на строеж“ спадало към режима на собствеността по националното право, националната юрисдикция следвало да определи неговия обхват.

67 В случай че тази юрисдикция достигнала до извода, че сключените споразумения между страните по главното производство отговарят на предвидените в Регламент № 1984/83 условия за освобождаване, а не на тези в Регламент № 2790/1999, тези споразумения следвало да се считат за изключени от приложното поле на член 81, параграф 1 ЕО до 31 декември 2001 г. по силата на предвидения в член 12 от Регламент № 2790/1999 преходен режим.

68 Когато обаче дадено споразумение не отговаря на всички условия, предвидени в регламент за освобождаване, то попада под предвидената в член 81, параграф 1 ЕО забрана само ако има за цел или за резултат ограничаването в значителна степен на конкуренцията вътре в общия пазар и ако е в състояние да засегне търговията между държавите членки. В последния посочен случай и при липса на индивидуално освобождаване по силата на член 81, параграф 3 ЕО посоченото споразумение би било нищожно по право в съответствие с параграф 2 от същия член (вж. в този смисъл Решение от 30 април 1998 г. по дело Sabour, C-230/96, Resueil, стр. I-2055, точка 48 и Решение по дело CEPISA, посочено по-горе, точка 72).

69 От предходното следва, че на втория въпрос следва да се отговори, че член 5, буква а) от Регламент № 2790/1999 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че за целите на прилагането на предвидената в него дерогация тази разпоредба изисква доставчикът да бъде собственик както на бензиностанцията, която отдава под наем на дистрибутора, така и на терена, върху който тя е построена или в случай че не е собственик, да отдава под наем тези недвижими вещи на трети лица, които не са свързани с дистрибутора.

По третия и четвъртия въпрос относно определянето на продажната цена за потребителите

- 70 С третия и четвъртия си въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, отправилният запитването съд иска да установи по същество дали договорните клаузи относно продажната цена на стоките за потребителите като разглежданите в делото по главното производство са забранени от член 81, параграф 1, буква а) ЕО и не могат да се ползват от режима на групово освобождаване по силата по-специално на осмо съображение от Регламент № 1984/83 или на член 4, буква а) от Регламент № 2790/1999 в зависимост от съответното приложното поле *ratione temporis* на тези регламенти.
- 71 Следва да се напомни, че член 81, параграф 1, буква а) ЕО забранява по-специално всички споразумения между предприятия, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, и по-специално тези, които пряко или косвено определят покупни или продажни цени.
- 72 Регламент № 1984/83 посочва, както следва от текста на осмо съображение, че съгласно предвиденото в него не могат да бъдат освободени други ограничаващи конкуренцията задължения освен тези, които той допуска, и в частност такива, с които се ограничава свободата на дистрибутора да определя своите цени.
- 73 Относно същия регламент Съдът вече е приел, че член 11 от него е изброявал изчерпателно задълженията, които е можело да се възложат на дистрибутора, освен клаузата за изключителност, сред които определянето на продажната цена за потребителите не е фигурирало. Следователно подобно задължение не е обхванато от освобождаването, предвидено в член 10 от посочения регламент (вж. посочените по-горе Решение по дело CEEES, точка 64 и Решение по дело CEPESA, точка 65).

74 Що се отнася до Регламент № 2790/1999, в член 4, буква а) от него е посочено, че груповото освобождаване не се прилага към вертикални споразумения, които имат за предмет „ограничаването на способността на купувача да определя продажната си цена, без това да нарушава възможността на доставчика да налага максимална продажна цена или да препоръчва продажна цена, при условие че не достигат до фиксирана или минимална продажна цена в резултат на натиск или по подбуди, предложени от някоя от страните“.

75 От това следва, че не могат да се ползват от установения с Регламенти № 1984/83 и № 2790/1999 режим на групово освобождаване от споразуменията, с които доставчикът определя продажната цена за потребителите или налага минимална продажна цена. В замяна на това съгласно текста на посочения член 4, буква а) доставчикът е свободен да препоръчва на дистрибутора продажна цена или да му наложи максимална продажна цена.

76 Според запитващата юрисдикция споразумението за изключително снабдяване с горива предвижда, че от една страна, Total определя цената на моторното гориво, което предоставя на Pedro IV при най-благоприятни условия, договорени с другите бензиностанции, които могат да се установят в Барселона, а от друга страна гарантира, че тази цена в никой случай не е по-висока от средната цена, определена от другите значими доставчици на пазара. По този начин като добавя към посочената цена търговската надценка на оператора на бензиностанцията, която счита за подходяща, Total получава продажната цена за потребителите, която на свой ред препоръчва на Pedro IV.

77 Първата клауза на този договор се отнася до цената, която Pedro IV е длъжен да плати за снабдяването с моторно гориво, чието определяне спада към компетентността на страните по договора и не нарушава конкуренцията.

78 Що се отнася до продажната цена за потребителите, от самия текст на втората договорна клауза следва, че тази цена не е наложена, а препоръчана от доставчика, без дори страните да са договорили максимална продажна цена. В това отношение е без значение начинът на определяне на тази препоръчителна продажна цена, стига на дистрибутора да е дадена реална възможност свободно

да определи продажната цена. Тази свобода обаче няма да е налице в случаите, когато доставчикът налага на дистрибутора определена търговска надценка, от която той не може да се отклони.

- 79 С оглед на разпределението на компетенциите между националните юрисдикции и Съда в рамките на установеното с член 234 ЕО сътрудничество, запитващата юрисдикция, която единствено е запозната пряко с отнесения пред нея спор, следва да направи преценка в делото по главното производство на начините на определяне на продажната цена за потребителите. По-специално тази юрисдикция трябва да провери с оглед на всички договорни задължения, взети в икономическия и юридическия им контекст, както и на действията на страните по главното производство, дали препоръчаната от доставчика продажна цена за потребителите не представлява в действителност фиксирана или минимална продажна цена (вж. в този смисъл Решение по дело CEPSA, посочено по-горе, точки 67 и 70).
- 80 Освен това запитващата юрисдикция трябва да установи дали на дистрибутора е предоставена реална възможност да намали тази препоръчителна продажна цена. Тя трябва по-специално да провери дали подобна продажна цена за потребителите всъщност не е наложена посредством косвени или прикрити способности като по-специално фиксиране на търговската надценка на дистрибутора или максималните отстъпки, които той може да прави от препоръчителната продажна цена, заплахи, сплашване, предупреждения, санкции или подбуди (вж. в този смисъл Решение по дело CEPSA, посочено по-горе, точка 71).
- 81 Ако препращащата юрисдикция стигне до извода, че Pedro IV в действителност е било длъжно да спазва наложената от Total фиксирана или минимална продажна цена, споразумението за изключително снабдяване с горива не би могло да се ползва от груповото освобождаване нито на основание Регламент № 1984/83, нито на основание Регламент № 2790/1999.
- 82 Както обаче беше напомнено в точка 68 от настоящото решение, определянето на продажната цена за потребителите, макар да представлява изрично предвидено в член 81, параграф 1, буква а) ЕО ограничение на конкуренцията, поставя това споразумение под прогласената в тази разпоредба забрана само когато всички

други условия за прилагането ѝ са налице, а именно това споразумение да има за цел или за резултат ограничаването в значителна степен на конкуренцията в рамките на общия пазар и да може да засегне търговията между държавите членки (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Sabour, точка 48 и Решение по дело CEPESA, точка 42).

83 Що се отнася по-специално до споразуменията за изключително закупуване, е важно освен това да се напомни, че дори тези споразумения да нямат за цел ограничаване на конкуренцията по смисъла на член 81 ЕО, все пак следва да се провери дали те нямат за резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията. Преценката на последиците на дадено споразумение за изключително закупуване предполага необходимостта да се отчетат икономическият и юридическият контекст, в който то съществува, и където може заедно с други споразумения да допринесе за кумулативен ефект върху конкуренцията. Следователно е уместно да се анализира ефектът, който един такъв договор в съчетание с други договори от същия тип оказва върху възможностите за национални или с произход от други държави членки конкуренти да получат достъп до съответния пазар или да увеличат пазарния си дял (вж. Решение от 28 февруари 1991 г. по дело *Delimitis*, C-234/89, *Recueil*, стр. I-935, точки 13—15, Решение от 7 декември 2000 г. по дело *Neste*, C-214/99, *Recueil*, стр. I-11121, точка 25 и Решение по дело CEPESA, посочено по-горе, точка 43).

84 С оглед на гореизложеното на третия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че договорните клаузи относно продажната цена за потребителите като разглежданите в делото по главното производство могат да се ползват от групово освобождаване по силата на Регламент № 1984/83, както и на Регламент № 2790/1999, ако доставчикът се ограничава до налагане на максимална продажна цена или до препоръчване на продажна цена и ако вследствие на това дистрибуторът разполага с реална възможност да определи продажната цена за потребителите. Обратно, подобни клаузи не могат да се ползват от посоченото освобождаване, ако водят пряко или посредством косвени или прикрити способности до определяне на продажната цена за потребителите или до налагане на минимална продажна цена от страна на доставчика. Запитващата юрисдикция следва да провери дали дистрибуторът е обвързан с подобни изисквания с оглед на всички договорни задължения, взети в техния икономически и юридически контекст, както и с оглед на действията на страните по главното производство.

По съдебните разноски

85

С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) Член 12, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 1984/83 на Комисията от 22 юни 1983 година за прилагането на член [81], параграф 3 от Договора към категории споразумения за изключително закупуване, изменен с Регламент (ЕО) № 1582/97 на Комисията от 30 юли 1997 година, трябва да се тълкува в смисъл, че за целите на прилагането на предвидената в него дерогация, тази разпоредба не изисква доставчикът да бъде собственик на терена, върху който е построил бензиностанцията, която отдава под наем на дистрибутора.
- 2) Член 5, буква а) от Регламент (ЕО) № 2790/1999 на Комисията от 22 декември 1999 година за прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите вертикални споразумения и съгласувани практики трябва да се тълкува в смисъл, че за целите на прилагането на предвидената в него дерогация тази разпоредба изисква доставчикът да бъде собственик както на бензиностанцията, която отдава под наем на дистрибутора, така и на терена, върху който тя е построена или, в случай че не е собственик, да отдава под наем тези недвижими вещи на трети лица, които не са свързани с дистрибутора.
- 3) Договорните клаузи относно продажната цена за потребителите, като разглежданите в делото по главното производство, могат да се ползват от групово освобождаване по силата на Регламент № 1984/83, изменен с Регламент № 1582/97, както и на Регламент № 2790/1999, ако

доставчикът се ограничава до налагане на максимална продажна цена или до препоръчване на продажна цена и ако вследствие на това дистрибуторът разполага с реална възможност да определи продажната цена за потребителите. Обратно, подобни клаузи не могат да се ползват от посоченото освобождаване, ако водят пряко или посредством косвени или прикрити способности до определяне на продажната цена за потребителите или до налагане на минимална продажна цена от страна на доставчика. Запитващата юрисдикция следва да провери дали дистрибуторът е обвързан с подобни изисквания с оглед на всички договорни задължения, взети в техния икономически и юридически контекст, както и с оглед на действията на страните по главното производство.

Подписи